

Seinäjoen kaupunginkirjasto- maakuntakirjasto

toimintakertomus 2008

Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto, Koulukatu 21, 60100
Seinäjoki puh. 06-416 2318, fax. 06-416 2315, www.seinajoki.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1 KATSAUS VUOTEEN 2008	3
2 KOLMEN KIRJASTOTOIMEN LIITOS – PALJON TYÖTÄ JA MONIA YKSITYISKOHTIA	4
3 HYVÄ NETTI – PAHA NETTI? MEDIAKASVATUS KIRJASTOSSA	6
3.1. Seinäjoen kaupunginkirjasto mukana Super- kirtsi mediakasvatushankkeessa	6
3.2. Mediakasvatus osana kirjaston päivittäistä toimintaa	7
4 UUSIN JA VANHOIN EVÄIN LUKUINNOSTUSTA LISÄÄMÄÄN	8
4.1. Kirjoja ja kirjailijoita	8
4.2. Näyttelyt 2008	9
5 KIRJASTOAUTON VUOSI	10
6 KIRJASTOPALVELUJA KODEISSA JA LAITOKSISSA	10
7 TIETOPALVELUA JA TILAUKSIA – MUSIIKKI- OSASTON VUOSI 2008	12
8 IHMISIÄ, KIRJOJA, ELÄMÄÄ	12
9 VALOKUVAT VERKKOON	13
10 EVÄITÄ KIRJASTOTYÖHÖN	14
10.1. Omat tarjottavat	14
10.2. Vieraisissa pöydissä	15
11 HENKILÖKUNTA 2008	16
12 VUOSI 2008 NUMEROINA	18
12.1 Toiminta-ajatus ja talous	18
12.2 Aukioloajat	18
12.3 Lainaustoiminta ja kävijämäärät	19
12.4 Kokoelmat, hankinta ja talous	20

1 Katsaus vuoteen 2008

Mervi Heikkilä, kirjastotoimenjohtaja

Vuosi 2008 oli Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston toiminnan kannalta vilkas ja toi tullessaan myös muutoksia. Suurimpia muutoksia olivat käytösäntöjen uusiminen ja keskussairaalan laitoskirjaston lakkauttaminen.

Käytösäntöuudistus valmisteltiin tiiviissä yhteistyössä tulevien kuntaliitoskirjastojen Ylistaron ja Nurmon kanssa. Tavoitteena oli, että uudet käytösäännöt ovat ajantasaiset ja kohtelevat asiakkaita mahdollisimman tasapuolisesti kaikista näkökulmista. Esimerkiksi kirjaston aineistojen varaus on maksutonta, ilmoitettiin varauksesta asiakkaalle millä tavalla tahansa. Lasten ja nuorten kirjastonkäyttöä taas pyritään edistämään siten, että myöhästymismaksuja ei kerätä lasten ja nuorten aineistoilta lainkaan. Uudet käytösäännöt hyväksyttiin Seinäjoen kulttuurilautakunnassa 28.5. 2008.

Kirjastoverkko Seinäjoella harveni, sillä Keskussairaalan laitoskirjasto sulki ovensa 31.1. 2008. Syynä tähän oli, että sairaanhoitopiiri ei jatkanut kirjastotilan vuokraa, vaan tarvitsi tilan oman käyttöönsä. Koska korvaavia tiloja ei löytynyt, jouduttiin kirjasto lakkauttamaan. Törnävän laitoskirjasto kuitenkin jatkoi toimintaansa kuten ennenkin.

Viime vuonna kokonaislainamäärä kuitenkin nousi hieman. Kasvu johtui pääkirjaston lainamäärän reippaasta noususta. Kävijämäärä sen sijaan laski hieman, verkkokäynnit puolestaan lisääntyivät.

Kirjastotyötä Seinäjoella leimasi vuonna 2008 myös tiivis kuntaliitoksen valmistelu. Edellisvuonna valitut 14 työryhmää valmistelivat johtoryhmän johdolla hyvässä yhteisymmärryksessä vuoden 2009 alusta voimaan astuvaa Seinäjoen kaupungin, Ylistaron kunnan ja Nurmon kunnan kuntaliitosta. Valmistelutyöhön osallistui aktiivisesti myös Peräseinäjoen kirjaston henkilöstö. Uuden kaupungin kirjasto-ohjelmistoksi valittiin PallasPro, joka oli ollut jo käytössä sekä Seinäjoella että Nurmassa. Tämä merkitsi sitä, että Ylistarossa vaihdettiin ohjelmistoa jo vuoden 2008 puolella ATP:n Origosta PallasProhon ja konvertoitiin tietokannat Seitti-yhteiskirjastojärjestelmään. Yhtenäistämistoimia jouduttiin tekemään myös Nurmon kirjaston tietokantojen osalta, minkä vuoksi kaikki Seitti-yhteiskirjastojärjestelmän kirjastot olivat suljettuina 15.-17.9. 2008.

Pääkirjaston laajennusosan suunnittelusta pidettiin arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti JKKM arkkitehdit Oy Apila-nimisellä suunnitelmallaan. Turun uuden pääkirjaston suunnitelleen toimiston kilpailutyön arvioitiin olevan sekä arkkitehtonisesti sopiva Aalto-keskuksen yhteyteen että toiminnallisesti hyvin muuntojoustava. Palkintolautakuntaan kuului kirjastosta kirjastotoimenjohtaja Mervi Heikkilä.

2 Kolmen kirjastotoimen liitos – paljon työtä ja monia yksityiskohtia

Mervi Heikkilä, kirjastotoimenjohtaja

Tuula Ala-Hakuni, informaatikko

Sirpa Pukkinen, aikuistenosaston vs. kirjastovirkailija

Kirjastojen johtoryhmä kokoontui vuoden 2008 aikana kymmenen kertaa eri kirjastoissa. Vuonna 2007 oli perustettu yhteensä 14 työryhmää, joissa henkilöstö pohti ja valmisteli kuntaliitokseen liittyviä asioita kirjastotoimen eri toimintojen näkökulmasta. Johtoryhmän tehtävänä oli organisoida ja ohjeistaa tätä työtä. Ohjeistuksen ja aikataulutuksen lisäksi työryhmistä tulleet raportit käsiteltiin, ja tarvittaessa niitä tarkennettiin. Kaikki työryhmät eivät aloittaneet työtänsä vielä vuonna 2008, ja muutenkin joidenkin ryhmien ajateltiin muodostuvan elinkaareltaan lyhyeksi, toisten taas pysyviksi yhteistyöryhmiksi uuden kaupungin kirjastotoimen sisällä.

Johtoryhmällä oli myös muutamia, pelkästään sille kuuluvia asioita listoillaan. Esitys organisaatioksi oli mietitty valmiiksi jo vuoden 2007 puolella. Vuonna 2008 ryhmää työllisti etenkin ensimmäisen yhteisen talousarvion valmistelu, uusien käytösääntöjen kokoaminen ja uuden kaupungin kirjastoverkon logistiikan pohtiminen.

Talousarvion rakennetta johtoryhmä olisi mielellään muuttanut sellaiseksi, että tulosityksiköille olisi jäänyt erilliset määrärahat vain niistä kuluista, joihin ne voivat itse faktisesti vaikuttaa. Yhteiseen tulosityksikköön olisi koottu mm. henkilöstömenot. Esitys ei kuitenkaan mennyt läpi taloushallinnossa, joten talousarvioon jäi entinen rakenne. Sen mukaan kukin lähikirjasto henkilöstöineen muodostaa oman, rakenteellisen tulosityksikkönsä, joka ei kuitenkaan ole hallinnollinen.

Pääkirjasto ja hallinto –tulosityksikön alle on pääkirjaston menojen lisäksi koottu sellaisia menoja, joissa kaupungin kirjastotoimea käsitellään yhtenä yksikkönä. Näitä ovat esimerkiksi aineiston luettelointimaksut ja elektronisten aineistojen lisenssimaksut, jotka yleensä määräytyvät kaupungin asukasluvun mukaan. Kirjailijavierailujen ja tapahtumien toimintamääräraha on niin ikään hallinnon tulosityksikön alla, jotta saataisiin taloudellista hyötyä suurempana yksikkönä toimimisesta. Esimerkiksi alakoulujen kirjailijavieraat kutsutaan useamman alueen kouluille samalla käynnillä.

Uudet käytösäännöt laadittiin ja koottiin eri työryhmien esitysten pohjalta. Johtoajatukseksi uusille käytösäännöille oli asiakkaiden tasapuolisen kohtelun korostaminen ja kirjaston käytön helppous. Esimerkiksi varausilmoitusmaksu postitse lähetettävästä varausilmoituksesta poistettiin, sillä sen koettiin syrjivän niitä asiakkaita, joilla ei ole sähköpostia ja tietokonetta käytössään. Sähköposti-ilmoitukset ovat aiemminkin olleet maksuttomia. Kirjaston käytön helppottamiseksi laina-aikoja yhtenäistettiin. Käyttöön otettiin vain kaksi laina-aikaa, 14 ja 28 vrk. Kaikilla aineistoilla on myös sama myöhästymismaksu, 10 snt/vrk, joka alkaa kaikilla aineistoilla kertyä kahden vuorokauden kuluttua eräpäivästä.

Tulevien kuntaliitoskuntien yhteiseen logistiikkaryhmään osallistui kirjastojen edustajana Mervi Heikkilä. Ryhmä teki esityksen, jonka mukaan kaupunkiin perustettaisiin logistiikkakeskus huolehtimaan kaikkien hallinnonalojen kuljetuksista. Sitä ei kuitenkaan hyväksytty ja kirjasto päätyi kilpailuttamaan omat kuljetuksensa erikseen. Kuljetukset suunniteltiin siten, että aineistoa kuljetaan tulevien lähikirjastojen Ylistaron, Peräseinäjoen, Hyllykallion ja Nurmon sekä pääkirjaston välillä kaksi kertaa viikossa.

Johtoryhmässä käsiteltiin yleisellä tasolla myös tiedottamista. Sekä sisäisen että ulkoisen tiedotuksen tärkeys muutosten yhteydessä koettiin tärkeäksi ja asiaan yritettiin kiinnittää erityistä huomiota.

Kaupungin tietohallinto perusti oman kuntaliitostyöryhmän kirjaston tietojärjestelmiä varten. Työryhmässä olivat edustettuina kaikkien kolmen kunnan tietojärjestelmäasiantuntijat ja kirjastoammattilaiset. Tavoitteena oli varmistaa, että kaikki asiat tietojärjestelmätasolla tulevat huomioituiksi. Kirjastojen atk-laitteet, ohjelmistot, tietoliikenneyhteydet ja käyttäjien oikeudet kartoitettiin. Tietojärjestelmämuutoksille laadittiin aikataulu, joka sisälsi kaikkien kirjastoissa käytössä olevien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöönoton, koulutuksen ja aineistokonversiot. Tavoitteena oli saada aikaan samanlaiset laite- ja ohjelmistoratkaisut eri toimipisteiden henkilökunnalle, yhtenäistää kirjaston toimintoja sekä tarjota tasa-arvoiset palvelut asiakkaille. Uuden kunnan kirjastoissa kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus käyttää tietoyhteiskunnan tarjoamia palveluja ja kirjaston hankkimia elektronisia aineistoja samanvertaisesti.

Kirjastojärjestelmätoimittajien Axiellin ja Akateemisen tietopalvelun fuusio vaikutti myös kuntaliitoskirjastojen järjestelmämuutostöihin. Ylistaron kirjastossa oli käytössä ATP:n Origo, Seinäjoella ja Nurmossa Axiellin PallasPro-kirjastojärjestelmä. Ylistarossa otettiin käyttöön PallasPro-järjestelmä, Nurmon kirjaston tietoja muutettiin kirjastohierarkiassa ja Nurmon ja Seinäjoen käytäntöjä yhtenäistettiin. Tietohallinnon kuntaliitostyöryhmä valmisteli tarjouspyynnön Axiellille ja sen jäsenet toimivat yhteyshenkilöinä muutos- ja konversioasioissa järjestelmätoimittajaan päin. Johtoryhmän päättämät yhteiset toimintatavat ja käytännöt, kuten laina-ajat ja maksut toteutettiin yhteiseen kirjastojärjestelmään.

Ylistaron kirjasto oli konversioiden takia kiinni noin kaksi viikkoa, jolloin kirjaston henkilökunta koulutettiin PallasPro:n käyttöön. Ensimmäisinä aukiolopäivinä oli Ylistarossa töissä henkilökuntaa myös Seinäjoelta. Asiakkaille vaihdettiin Seitti-kirjastokortteja, konvertoimattomia aikakauslehtiä luetteloitiin tietokantaan ja kiinnioloajan ruuhkia purettiin.

Kaiken kaikkiaan työryhmän yhteistyö toimi hienosti ja järjestelmämuutokset sujuivat pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta hyvin. Opetusministeriöltä saatu valtionavustus kunta- ja palvelurakennemuutoksen aiheuttamiin muutoksiin huojensi järjestelmämuutosten kustannuksia.

Kirjastojen tiedotustyöryhmän yhtenä tehtävänä oli tehdä uudet www-sivut kuntaliitoskuntien kirjastoille ja päivittää Seinäjoen kaupunginkirjaston vanhat www-sivut vastaamaan uutta tilannetta.

Tietokantojen yhdistämisen eli konversion aikana asiakaspalvelu kirjastoissa oli mahdotonta, koska tietokoneiden kirjasto-ohjelmat olivat poissa käytöstä. Seitti-kirjastojen ovet olivat kiinni kolmen päivän ajan syyskuun puolessa välissä. Aika käytettiin tehokkaasti koulutukseen ja järjestelytöihin.

Ensimmäisen konversiopäivän aamuna kirjastojen työntekijät kokoontuivat yhteiseen tilaisuuteen, jossa käytiin läpi muun muassa uusia menettelytapoja. Iltapäiväksi koko porukka lähti viettämään Tyky-päivää Jouppilanvuoren maastoon. Makkaranpaiston jälkeen kirjastojen väki jalkautui sien- ja puolukkametsälle. Elisa Saunamäen asiantuntevien neuvojen ansiosta koreihin kelpuutettiin vain syötäviä yksilöitä.

3 Hyvä netti – paha netti? Mediakasvatus kirjastossa

Tuula Ala-Hakuni, informaatikko

Sari Mäkinen-Laitila, lasten- ja nuortenosaston vs. osastonjohtaja

3.1 Seinäjoen kaupunginkirjasto mukana Superkirtsi- mediakasvatushankkeessa

Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto otti syksyllä 2007 uudenlaisen haasteen vastaan ja lähti Alakylän koulun ykkösluokkien kanssa pilotiksi valtakunnalliseen Suomen kirjastoseuran hallinnoimaan Superkirtsi-mediakasvatushankkeeseen. Hankkeen ensimmäisen vaiheen yhtenä tarkoituksena oli kirjastoammattilaisten motivoiminen mediakasvatustehtävään. Toisaalta sen puitteissa haluttiin luoda yhteyksiä kirjaston ja koulun välillä niin, että opettajat ja kirjastoammattilaiset ryhtyisivät yhdessä suunnittelemaan toimintamalleja ja toteuttamaan mediakasvatusta.

Hankkeeseen liittyvät kohtaamiset koulussa ja kirjastossa toteutettiin pääosin vuoden 2008 aikana. Pienten koululaisten kanssa aloitettiin siitä, että kirjastosta jalkauduttiin kouluun lukemaan innostamisen merkeissä. Kirjavinkkari Kirjava Inkkari osallistui koulun lukujuhlaan helmikuussa. Se järjestettiin, kun molempien kakkosluokkien kaikki oppilaat olivat oppineet lukemaan. Jokainen oppilas sai mitalin lukutaidon saavuttamisen kunniaksi. Kirjavinkkari kertoi Lukuseikkailusta eli Seinäjoen alakoulujen yhteisestä lukudiplomista ja vinkkasi ykkösluokan Satusukellus-diplomiin kuuluvia kirjoja. Molemmat luokat aloittivat Lukuseikkailun ja tilaisuus oli samalla lähtölaukaus sille. Myöhemmin keväällä kirjavinkkari vieraili vielä kirjakasseineen molemmissa luokissa.

Kohtaamiset kirjastossa päätettiin toteuttaa kakkosluokan kuluessa. Syysluku-kaudella, heti syyskuun alussa, kutsuttiin lapset vanhempineen mediakasvatustaiheeseen vanhempainiltaan pääkirjastoon. Opettajien kanssa yhteistyössä järjestetyn illan ajatuksena oli herätellä vanhempia pohtimaan mediakasvatuk-

seen liittyviä kysymyksiä yhdessä lasten kanssa. Tavoitteena oli myös antaa eväitä mediamatkalle ja yhteisten median käyttöä koskevien pelisääntöjen luomiseen. Kirjastonkäyttöä harjoiteltiin tutustumalla Seitti-verkkopalveluun ja etsimällä lastenosastolta Lukuseikkailukirjojen hyllypaikkoja. Suunnistuksen ja rastitehtävien muodossa toteutetusta illasta saatiin kannustavaa palautetta. Yhden oppilaan äiti totesi ovella pois lähtiessään, että "Ilta oli niin hyvä, että kevätpuolella uusi samanaiheinen!" Vanhempainillat toteuttanut neljän kirjastoammattilaisen tiimi lupautui keväällä 2009 järjestämään vanhempainiltoja muillekin kaupungin kakkosluokkalaisille ja heidän vanhemmilleen.

Keväällä 2008 Suomen kirjastoseura aloitti Superkirtsi-hankkeen kakkosvaiheen. Sen tarkoituksena oli keskittyä enemmän kirjastoammattilaisten media-tietojen ja -taitojen lisäämiseen. Tavoitteena oli vahvistaa kirjastoväen roolia yhtenä mediakasvatuksen toimijana. Samalla annettiin eväitä toimia koulujen ja kotien tukena mediakasvatuksen toteuttamisessa.

Seinäjoen kaupunginkirjastossa oltiin hankkeen ykkösvaiheeseen osallistumisen myötä vakuuttuneita siitä, että mediakasvatus kuuluu kirjastoammattilaisenkin työhön. Hankkeessa toimimisesta saatujen myönteisten kokemusten perusteella tehtiin päätös, että osallistutaan myös hankkeen toiseen vaiheeseen. Saatua oppeja jaetaan sekä oman talon väelle että maakunnan kirjastoammattilaisille mahdollisuuksien mukaan.

3.2 Mediakasvatus osana kirjaston päivittäistä toimintaa

Kohtaamiset lasten ja nuorten kanssa kuuluvat kirjaston päivittäiseen työhön. Kirjastoammattilaiset tuovat ohjaustilanteissa esiin myös mediakasvatukseen liittyviä kysymyksiä. Lapset ja nuoret käyttävät kirjastoissa tarjolla olevia asiakastyöasemia ja verkon palveluita huvikseen ja hyödykseen, jolloin kirjastoammattilaiset ohjaavat heitä tiedonhakuun ja tiedonlähteiden eettiseen käyttöön. Kirjastoissa myös tuotetaan lapsille ja nuorille hyödyllisiä sisältöjä verkkoon.

Kirjastoammattilaiset kiertävät kouluissa opettamassa tiedonhallintataitoja ja antamassa innostavia lukuvinkkejä. Samalla voidaan keskustella mm. nettietiketistä ja tekijänoikeuksista. Esimerkiksi Seinäjoen kaikille 7-luokkalaisille opetetaan kirjaston Seitti-verkkopalvelun käyttö joka vuosi. Kirjavinkkauskäynnit alakoululuokkiin ja opastustilanteet kirjastossa ja koulujen atk-luokissa ovat lisääntyneet vuosi vuodelta. Seinäjoen kaupunginkirjastossa, kuten kirjastoissa ympäri Suomen, mediavalikoima monipuolistuu ja mediakasvatukselle on siitäkin syystä lisääntyvä tarve. Esimerkiksi konsolipelit tekevät tuloaan sekä aineistomuotona että osana palveluita ja tapahtumia.

4 Uusin ja vanhoihin eväin lukuinnostusta lisäämään

Hannele Puhtimäki, aikuistenosaston osastonjohtaja

Pääkirjastossa aloitettiin uutena toimintamuotona aikuisille tarkoitettu kirjavinkkiipiiri. Se kokoontui sekä keväällä että syksyllä kolme kertaa kuukauden välein. Kirjavinkkiipiirissä istutaan yhteisen pöydän ääreen ja kirjaston henkilökunnan vinkkaamien kirjojen lisäksi myös osallistujat voivat kertoa mieleisistään kirjoista. Osallistujia oli kerrallaan muutamasta henkilöstä viiteentoista, ja keskustelu oli yleensä hyvin vilkasta.

Päivätoimintaryhmille pääkirjastolta käytiin esittelemässä kirjastopalveluita ja tehtiin seniorivinkkausta 11 kertaa. Muistihäiriöisten luona Viherkodissa vierailtiin kerran ja vinkattiin kirjoja entisaikojen koulumaailmasta. Vastaanotto oli innostunutta ja käyntien toivottiin jatkuvan.

Kirjoja ja kirjaston toimintaa esiteltiin myös sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen aikuisryhmälle ja työvoimatoimiston Opintopolkulaisille.

15.4. oltiin leirikeskus Lankarissa esittelemässä ja vinkkaamassa kirjoja Seinäjoen Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yksikön opettajien Tyköpäivässä. Heidän toivomustensa mukaisesti esiteltiin niin kauno- kuin tieto- ja harrastekirjojakin.

Valtakunnallisen Kulttuurikuntokampanjan avaukseen osallistuttiin liikekeskus Epstorilla 1.10. aikuisten kirjoja vinkkaamalla. Kuulijoita oli noin 50. Kampanjan paikalliset vetäjät vierailivat myös kirjastossa esiintymässä ja kampanjamateriaalia jakamassa.

4.1 Kirjoja ja kirjailijoita

Vuoden mittaan kirjastossa oli useita kirjallisuusaiheisia tilaisuuksia. Lasten- ja aikuisten osaston yhdessä järjestämässä Lainanpäivätapahtumassa helmikuussa kirjaston työntekijät esittivät Pepin luona käy varkaita –näytelmän. Kirjastossa oli myös satulukupiste ja Astrid Lindgren-aiheinen näyttely. Esityskertoja oli kaikkiaan kahdeksan ja sekä satuja kuuntelemassa että näytelmää katso- massa oli 157 henkilöä.

Koko perheen Lastenrunokimara järjestettiin kaupunginkirjastossa sunnuntaina 2.3. yhteistyössä Pohjanmaan Kirjailijoiden kanssa. Pohjanmaan Kirjailijoiden jäsenet lukivat runojaan lapsille ja lapsenmielisille, ja kirjastotoimenjohtaja Mervi Heikkilä esitteli juuri julkaistua runokokoelmaansa. Kirjastossa oli myös runokokoelman kuvitusnäyttely. Lapsikuulijat voivat halutessaan kuvittaa kuulemiaan runoja.

Seinäkuun yö –tapahtumaan liittyen kirjailija Pirjo Rissanen vieraili kirjastossa ja kertoi kirjoittamisesta ja kirjoistaan 23.5. Tällöin myytiin myös poistokirjoja Kansalaistorilla kello 16-19. Poistokirjoja myytiin myös Tangomarkkinoiden yhteydessä.

Mika Waltarin juhlavuotta vietettiin julkistamalla kirjaston kotisivulla asiakkaiden lukukokemuksia Waltarin kirjoista. Sunnuntaina 21.9. pidettiin Mika Waltarin monet kasvot -tilaisuus, jossa kriitikko Leena Tuomela kertoi Waltarin proosatuotannosta, näyttelijä Eija-Irmeli Lahti esitti hänen runojaan ja keräilijä Kari Koskinen kertoi Waltarin tuotantoon kohdistuvasta keräilyharrastuksestaan. Kirjastossa oli myös 21.9.- 4.10. näyttely Koskisen Waltarin teosten keräilykokoelmasta.

30.11. oli kaupunginkirjaston ja Pohjanmaan taidetoimikunnan yhteistyössä järjestämä Säkeniä -sanasävelkonsertti, jossa yhdistettiin musiikkia ja runotekstejä. Esiintyjinä olivat mm. Mervi Heikkilä, Jussi Matilainen, Marja-Leena Mäkelä, Ruut Blank ja Arttu Volanto.

4.2 Näyttelyt 2008

Tammikuussa näyttely Jan Krossin teoksista

Helmi-maaliskuun vaihteessa vitriininäyttely Heli Pukin kuvituksesta

17.-23.3. Lukuviikko: Kirjan maantiede – näyttely

Maaliskuun lopussa pääsiäisnäyttely

29.3.- 3.4. Aprillipäivä kirjallisuudessa

9.4. Mikael Agricolan päivä: Agricolan teoksia ja murrekirjallisuutta

14.-20.4. Luonto- ja ympäristöviikon materiaalia: Nuukuusviikko

(22.4.- 11.5. Tupakan vastainen näyttely; lasten piirustuksia ja muuta materiaalia (Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri))

12.-26.5. Museoviikon näyttely; kirjallisuutta, esineitä museolta, tietokilpailu

5.- 12.6. Puolustusvoimat kirjallisuudessa – näyttely

Kesäkuussa juhannusaiheinen näyttely

6.7. Eino Leinon päivä: Eino Leinon runoja ja Leinoa käsittelevää kirjallisuutta

Heinä-elokuussa Alvar Aalto – näyttely

21.9. – 4.10. Mika Waltari – näyttely (keräilijä Kari Koskisen kokoelmat)

7.10. Paavo Haavikko – näyttely

10.10. Näyttely Martti Ahtisaaren Nobelin rauhanpalkintoon liittyen

27.10. Kansainvälinen nallepäivä: karhuaiheisten kirjojen näyttely aikuistenosastolla

5.12.-23.12. Joulurunon -näyttely

5 Kirjastoauton vuosi

Kaija Leppänen, kirjastoauto-osaston osastonjohtaja

Kirjastoauton 10-synttäreitä juhlittiin autossa aamupäiväreiteillä 1.– 4.4.2008. Ensimmäisenä päivänä viuhuivat valopuikot sekä asiakkaiden että nuoriso- ja kulttuuriohjaaja Eija Luhtasaaren käsissä ja valmistui värikäs kaulaliina, joka juhlapäivien lopuksi arvottiin osallistujien kesken. Toisena päivänä mukana oli Juho Vanhanen Rytmikorjaamolta kitaroineen ilahduttamassa asiakkaita. Kolmantena päivänä pääsi ”Runokoira rundille”, kun Lippe Äystö esitti koira-aiheisia runoja.. Neljäntenä päivänä luki salaperäinen satutäti vanhoja satuja.

Kuntaliitokseen valmistauduttiin kirjastoauto-osastollakin. Seinäjoen ja Ylistaron kirjastoautojen ja Nurmon kyläkirjastojen henkilökunta muodostaisi kuntaliitoksen jälkeen uuden Kirjastoautot ja kyläkirjastot –osaston. Konversion yhteydessä Seinäjoen autoa päätettiin kutsua Sepeksi ja Ylistaron autoa Ykäksi, että sekaannuksilta vältyttäisiin.

Uusi pysäkki perustettiin aikataulua tiivistämällä Pajuluomalle lähelle Ruukintien ja Syrjämönlenkin risteystä. Pysäkki palvelee kummallekin puolelle Ruukintietä rakentuvien uusien asuntoalueiden ihmisiä. Kirjastoauto vieraili uskollisesti samoilla päiväkodeilla ja seurakunnan kerhoilla kuin edellisenä vuonna. Koulupysäkkien määrä lisääntyi väliaikaisesti yhdellä, kun Kivistön alakoululaiset siirtyivät koulunsa korjauksen ajaksi Simunaan väliaikaisiin tiloihin.

6 Kirjastopalveluja kodeissa ja laitoksissa

Jaana Savela, aikuistenosaston kirjastovirkailija

Elina Kortesmäki, aikuistenosaston kirjastonhoitaja

Kotikirjastopalvelu on tarkoitettu niille henkilöille, jotka eivät itse pääse kirjastoon vamman, sairauden tai korkean iän vuoksi. Kotikirjastopalvelulla pyritään turvaamaan kaikille kuntalaisille tasapuolinen mahdollisuus käyttää kirjaston palveluja. Kotikirjastopalvelu on usein vanhusten palvelua, mutta sitä voivat yhtä hyvin saada liikuntavammaiset tai mielenterveyspotilaat. Väestön ikääntymisen ja laitost kirjastojen vähenemisen myötä kotikirjastopalvelun tarve ja merkitys kasvavat entisestään.

Asiakaspalvelu tapahtuu asiakkaan kotona. Tärkeää on luoda yksilöllinen, kii-reetön ja arvostava ilmapiiri ja palvelutilanne. Palvelu on hyvin henkilökohtais- ta ja asiakaslähtöistä. Asiakkaat haastatellaan aina ensin ja haastattelun avulla selvitetään millaista aineistoa he haluavat lainata. Myös erilaiset lukemis- ym. esteet huomioidaan. Käynneillä aineisto esitellään ja keskustellaan jo luetusta aineistosta. Kirjaston kotipalvelu tukee omalta osaltaan kotona asumista ja elämän mielekkyyttä.

Kuntaliitoksesta johtuen kartoitettiin kotikirjastopalvelun tilaa koko uuden kaupungin alueella. Kirjastot päättivät, että kotikirjastopalvelua tulisi hoitamaan ns. hajautetun mallin mukaisesti. Asiakkaan kotikirjastopalvelun järjestää häntä lähinnä sijaitseva kirjasto. Yhteistyö alueen vanhustyön ja kirjastojen välillä koettiin ensiarvoisen tärkeäksi ja tiedotusta kirjaston palveluista pyritään toteuttamaan kevään 2009 aikana. Näin saavutetaan parhaiten oikeat asiakkaat ja palvelu tulee tunnetuksi.

Peräseinäjoen kirjastossa päästiin jo hyvään alkuun ja ensimmäisten kotikirjastopalvelun asiakkaiden luona on jo käyty.

Pääkirjastolla toiminta on vakiintunutta, asiakkaita oli vuoden lopussa 27 ja heidän luonaan käytiin 186 kertaa. Lainoja kertyi 7860. Syksyn aikana päätettiin käyttää termiä `Kotikirjastopalvelu`, jotta se erottuisi sosiaalitoimen järjestämästä kotipalvelusta. Helsingissä lokakuussa pidetyillä koti- ja laitospöytäpäivillä tuli vankasti vahvistusta sille, että kotikirjastopalvelun tarve kasvaa vauhdilla.

Laitospöytäpäivien toimintaa on ollut Seinäjoella lähes 40 vuotta, ensimmäinen laitospöytäpäivien aloitti toimintansa Törnävän sairaalassa vuonna 1970. Laitospöytäpäivien tarkoituksena on tarjota kirjastopalveluita sairaalahoidossa oleville ja vanhainkotien asukkaille, jotka muuten eivät pääse asioimaan kirjastossa. Vuonna 2008 laitospöytäpäivien toimintaan tuli muutos, kun keskussairaalan kirjasto sulki ovensa tammikuun lopussa. Sairaanhoidopiiri tarvitsi kirjaston tilat omaan käyttöön eikä kirjastolle löytynyt korvaavia tiloja.

Laitospöytäpäivien toimintaa on Seinäjoella vielä keskussairaalan psykiatristen osastojen yhteydessä Törnävän kirjastossa. Kirjasto on auki joka arkipäivä ja se palvelee potilaita ja henkilökuntaa sekä Ruutipuiston koulun oppilaita. Kirjastossa voi käydä lainaamassa kirjoja, lukemassa lehtiä sekä käyttää internetiä. Lisäksi kirjastolla on terapeuttinen tehtävä, kirjastossa kokoontuu esimerkiksi musiikinkuunteluryhmiä. Törnävän kirjastoa hoitaa sairaanhoidopiirin palkkaama mielenterveyshoitaja. Lisäksi kirjastosta toimitetaan siirtokokoelmia Kivipuron kuntoutuskotiin.

Simunanrannan palvelukeskuksessa on pieni kirja- ja äänikirjakokoelma, joka on pienkotien ja intervalliosaston asukkaiden käytössä. Kirjastonhoitaja käy Simunanrannassa kerran kuukaudessa ja vie pienkoteihin asukkaille luettavaa ja äänikirjoja. Myös Myllyrannan palvelukeskuksen asukkaille viedään luettavaa.

7 Tietopalvelua ja tilauksia – musiikkiosaston vuosi 2008

Pirjo Jaatinen, musiikkiosaston osastonjohtaja

Löytyykö rakkauslauluja, joissa on mukana huumoria? Entä improvisaatioharjoituksia viululle? Onko teillä rentouttavaa luonnonmusiikkia? Ja löytyisikö Mozartin pianokonsertto nro 12 kahdelle pianolle sovitettuna?

Musiikkiosaston henkilökunta on saanut jälleen vastata lukuisiin musiikkiin liittyviin tiedonhakukysymyksiin. Tiedonhakupyynnöiden ja varsinaisen asiakaspalvelun lisäksi musiikkiosasto toimii myös kaiken musiikkiaineiston hankinta- ja luettelointiosastona. Vuonna 2008 musiikkiosastolle hankittiin mm. 1032 cd-levyä ja 175 nuottia ja partituuria. Tämän lisäksi musiikkiosasto hoitaa myös lastenosastolle ja kirjastoautoon hankittavan musiikkiaineiston tilaamisesta ja luetteloimisesta.

Pääkirjaston ja kirjastoauton musiikkiaineiston lainaus oli vuonna 2008 yhteensä noin 83 000. Pääkirjaston musiikkiosaston osuus näistä lainoista oli 68 636, lastenosaston 6320 sekä kirjastoauton 8141.

Varsinaisen musiikkiosaston kokoelmista cd-levyjä lainattiin 50 679, nuotteja ja partituureja 12 377, musiikkikirjoja 2709 sekä musiikkiaiheisia dvd-levyjä 2024 kertaa. Cd-levyjä lainattiin edellisvuotta enemmän, muiden aineistolajien lainaus pysyi kutakuinkin ennallaan.

Musiikkiosaston kokoelmista löytyy myös lp-levyjä ja kasetteja sekä musiikki-lehtiä. Cd-levyjä musiikkiosastossa on tällä hetkellä noin 9500, nuotteja ja partituureja noin 9000 sekä musiikkikirjoja vajaa 3000 kappaletta.

8 Ihmisiä, kirjoja, elämää

Syyskuun 17. päivänä avattiin kaupunginkirjaston blogisivu nimellä Ihmisiä, kirjoja, elämää. Kirjastolaiset kertovat sivuilla kirjaston ajankohtaisista tapahtumista ja toiminnasta ja musiikki- elokuva- ja lukuelämyksistään. Sieltä löytyy mm. joka kuukauden kirjavinkki. Blogisivut tarjoavat kirjastolaisille mahdollisuuden tuoda hiukan ”epävirallisemmin” esiin kirjaston toimintoja, samoin ne toimivat asiakkaille yhtenä kanavana, jonka kautta kertoa mielipiteitään ja omia kommenttejaan. Vuoden loppuun mennessä sivuilla ehti ilmestyä yhdeksän tekstiä.

Blogisivun toimituskuntaan kuuluvat Mervi Heikkilä, Sinikka Ijäs, Hanna Kotila ja Hannele Puhtimäki.

9 Valokuvat verkkoon

Tarja Koskiniemi, aikuistenosaston kirjastovirkailija, valokuvien digitointiprojektin projektisihteeri

Kirjasto on mukana valtakunnallisessa materiaalin digitointiprojektissa. Opetusministeriöltä saadun avustuksen avulla käynnistettiin vanhojen kirjojen ja valokuvien digitointi.

Kirjastossa olevasta 5000 valokuvan maakuntakokoelmasta digitoitiin kesäelokuun aikana Tammer-Kuvassa Tampereella 3800 kuvaa. Kuvat ovat levykkeillä pieninä ikonikuvina ja suurempina käyttökuvina sekä arkistokappaleena. Lopuista 1200 valokuvasta skannattiin omana työnä syksyn aikana noin puolet. Skannauksen suoritti verkkosuunnittelija Virpi Kortesiemi.

Projektisihteeri Tarja Koskiniemi luetteloi digitoidut kuvat Porstuaan. Projekti alkoi syyskuussa ja aluksi sen kesto sovittiin kolmeksi kuukaudeksi. Pian todettiin, ettei projekti tule valmistumaan ajatellussa ajassa, joten sitä jatkettiin vielä neljä kuukautta maaliskuun loppuun vuonna 2009. Vuoden lopussa laletettiin opetusministeriöön uusi rahahakemus, että projekti saataisiin vietyä loppuun asti. Kuvista saatavien tietojen lisäksi kirjattiin ylös lisätietoja kuvien paikoista ja tilanteista. Tietojen löytymistä auttoivat oma paikallistuntemus, kirjallisuus ja paikalliset ihmiset. Tietojen kirjaamisen lisäksi kuvat asiasanoitettiin. Asiasanojen avulla asiakkaat voivat etsiä kuvia Porstua-aineistotietokannasta. Niistä voi myös tulostaa aineistoa tarpeen mukaan. Tällöin alkuperäiset kuvat säilyvät mahdollisimman pienellä kulutuksella arkistoituina.

Seinäjokea 1960-luvulla. Kuva Porstua-aineistotietokannasta.

10 Eväitä kirjastotyöhön

Sinikka Ijäs, kirjastotoimen apulaisjohtaja

10.1 Omat tarjottavat

Vuosi 2008 oli erittäin vilkas koulutusvuosi. Seinäjoen kaupunginkirjasto-
maakuntakirjasto järjesti kuusi laajempaa koulutuspäivää.

TYT:n järjestämät OPM:n tukemat maakunnan ja alueen kirjastoammattilaisten
täydennyskoulutuspäivät jatkuivat vuonna 2008. Edellisen vuoden viisi tapah-
tuma saivat jatkoa vielä kahdesta koulutuksesta.

Toteutuneet koulutuspäivät olivat:

13.2.2008 Esimiestyö ja johtaminen yleisessä kirjastossa: osanottajia 19, suo-
ritannut 1

7.5.2008 Projektit kirjaston kehittämisen välineenä: osanottajia 15

Vuoden 2007 ja 2008 aikana tähän täydennyskoulutukseen osallistui 118 hen-
kilöä ja todistuksen suoritetuista tehtävistä sai 23 henkilöä.

Ilman kirjoja olisin tullut hulluksi – kirjallisuusterapiapäivät järjestettiin Seinä-
joella kaksipäiväisinä 23. -24.4.2008. Näiden valtakunnallisten päivien järjes-
täjinä olivat kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston lisäksi E-P:n sairaanhoitopi-
ri, Länsi-Suomen lääninhallitus sekä Pohjanmaa -hanke. Kirjallisuusterapia-
päiville osallistui 56 henkilöä. Mielenterveystyön ylilääkäri Veijo Nevalainen
Imatralta kertoi käyttökulttuurista jaksamisen tukena. Joensuulainen kirjalli-
suusterapeutti Pirjo Arvola tarkasteli sadun hoivaavaa merkityksestä lapselle ja
Seinäjoen kaupunginteatterin näyttelijä Eija-Irmeli Lahti kertoi kuinka luen
elävästi lapselle. Toisen koulutuspäivän alussa kokoontui paneeli kirjastotoi-
menjohtaja Mervi Heikkilän johdolla pohtimaan lasten ja nuorten hyvinvointia.
Keskusteluun osallistuivat kirjastonjohtaja Marja-Leena Tamminen, psykologi
Jyrki Tuulari, erityisopettaja Juha Viita, kirjastonhoitaja Sari Mäkinen-Laitila,
länintaiteilija Marja-Leena Mäkelä. Myös yleisö osallistui keskusteluun vilk-
kaasti. Päivien lopuksi länintaiteilija, kirjavinkkari, Marja-Leena Mäkelä vink-
kasi nuorten ja lasten kirjoja ja erityisopettaja Jarmo Lintala kertoi vuosikym-
menien kokemuksella nuorten turvallisemmasta maailmasta.

Seinäjoen kaupunginkirjaston järjestämä kevään maakuntakokous oli
14.5.2008. Päivän otsikko oli Pilvipouta vai hirmumyrskyä – keskustelua kir-
jastojen tulevaisuudesta. Sivistystoimentarkastaja Anneli Ketonen tarkasteli
kirjastopalvelujen saatavuutta ja toimipaikkaverkoston kehitystä. Kirjastotoi-
men johtaja Mervi Heikkilä ja apulaisjohtaja Sinikka Ijäs esittelivät sanoin ja
kuvin syksyllä 2007 tekemänsä yhteisen, Tanskaan suuntautuneen, koulutus-
ja tutustumismatkinsa kokemuksia ja syntyneitä ideoita. Ab Axiell Kirjastot
Oy:n asiakaspalvelujohtaja Seppo Lindströmin otsikkona oli Kirjastot matkalla
menestykseen – Axiell kirjastojen matkakumppanina. Koulutuspäivän lopuksi

kirjastotoimenjohtaja Tuula Haavisto Tampereelta kertoi Tampereen kaupunginkirjaston strategiatyöstä sekä esitteli yleisten kirjastojen yhteistä strategiaa; hänen otsikkonsa oli Kaukoviisautta kirjastossa – mallia Havukka-ahon ajattelijasta. Maakuntakirjastokokoukseen oli ilmoittautunut 60 osanottajaa.

Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto järjesti Opetusministeriön tuella 22.10.2008 kaunokirjallisuuden verkkoaineistojen koulutuspäivän Putkinotkosta bittiavaruuteen – kaunokirjallisuus ja internet.

Päivään osallistui 79 henkilöä. Aamupäivällä Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston kotipalvelusta vastaava kirjastosihteeri Jaana Savela ja aikuistenosaston osastonjohtaja Hannele Puhtimäki innostivat osanottajia vinkkaamaan aikuisille, esityksen otsikko oli Minäkö vinkkaamaan? Kirjastonhoitaja Minna Hautaluoma Lahden kaupunginkirjastosta kertoi runotiedonhausta verkossa. Iltapäivällä oli ohjelmassa informaattikko Kaisa Hypénin ja projektisuunnittelija Axel Spåren tilannekatsaus kaunokirjallisuuden valtakunnalliseen verkkopalveluun. He kertoivat myös kaunokirjallisuuden tiedonhausta internetistä ja muista kirjallisuuden verkkopalveluista. Kirjallisuuden opettaja, kirjailija Marko Hautalan otsikkona oli Kirjailija ja blogi.

Vuoden toinen maakuntakirjastopäivä, Ajatuksia sataa, oli 26.11.2008. Tilaisuuden ohjelmassa oli aiheita uudisrakennuksesta kauhukirjojen vinkkaukseen. Kirjastotoimenjohtaja Mervi Heikkilä esitteli aluksi Seinäjoen uudisrakennushanketta. Apulaisjohtaja Sinikka Ijäs sekä kirjastoalan opiskelijat Elisa Marttinen ja Teemu Jousmäki Seamk:sta kertoivat Etelä-Pohjanmaan kirjastojen välisestä arviointiyhteistyöstä, jonka ensimmäisenä osana opiskelijat kartoittavat Etelä-Pohjanmaan kuntapäätäjien kirjastonkäyttöä. Työ on Marttisen ja Jousmäen päättötyö ja perustuu kyselyyn, joka jaetaan kaikkien Etelä-Pohjanmaan kuntien hallitusten, valtuustojen ja kirjastoasioista päättävän lautakunnan jäsenille sekä varajäsenille. Vuoden 2009 alusta toteutuvien kuntaliitosten takia kertoivat Kauhavan, Alajärven, Kurikan ja Seinäjoen kirjastojen edustajat mitä kuntien yhdistyminen merkitsee kirjastotoimen kannalta. Iltapäivällä käsiteltiin nuorten kirjastokäyttöä. Lasten ja nuorten osaston osastonjohtaja Sari Mäkinen-Laitila esitteli kahta nuorten kirjastonkäyttöä käsittelevää opinnäytetyötä. Kirjastonhoitaja Reetta Saine Pirkkalan kunnankirjastosta vinkkasi kauhukirjoja, erikoiskirjastovirkailija Marko Forsten Espoon kaupunginkirjaston Leppävaaran aluekirjastosta Sellosta kertoi kirjastonsa kokemuksista nuorten peleistä ja pelaamisesta kirjastossa. Maakuntakirjastokokouksen päätteeksi projektisuunnittelija Katja Kyllönen päivitti nuorille suunnitellun kirjastojen kansallisen verkkopalvelun Sivupiirin tilanteen. Kokoukseen oli ilmoittautunut 82 henkilöä.

10.2 Vieraissa pöydissä

Kirjaston henkilöstö osallistui vuonna 2008 ahkerasti myös muiden järjestämään täydennyskoulutukseen eri aiheista.

Aineistot, tiedonhaku

- Musiikkikirjastoseminaari, Tampere
- Ebsco –päivä, Tampere
- Neljäs fiktiopäivä, Tampere

Mediakasvatus

- Nuoret ja internet, Ilmajoki
- Superkirtsi koulutuspäivä, Espoo

Ohjelmistot

- PallasPro kausijulkaisu –ohjelma
- PallasPro –koulutus ja ohjelman testaus sekä käyttöönotto Ylistarossa
- Kitka –ohjaustyöryhmä, Tampere
- PallaPro käyttäjäliittymän hallitus, Tampere
- Axiell –seminaari, Tallinna

Muut koulutukset ja seminaarit

- Kuntaliitos – ja alue-/seutukirjastojen valmistelua koskeva työseminaari, Helsinki
- Keskuskirjastokokous, Helsinki
- Tekijänoikeus sekä tieto- ja kirjastopalvelut, Tampere
- Näyttely kirjastossa ja verkossa – visuaalisen markkinoinnin työkaluja ja vinkkejä kirjanäyttelyn tekijöille, Hämeenlinna
- Oma työhyvinvointi valmennus, Seinäjoki
- Kirjakori 2007, Turku
- Yhdistyvien kuntien (Nurmo, Seinäjoki, Ylistaro) koulutuspäivät, Seinäjoki
- Arkistokoulutus, Seinäjoki
- Nurmon, Seinäjoen ja Ylistaron kirjastolaisten yhteinen syyspäivä, Seinäjoki
- Muistiorganisaation yhteistyö, Helsinki
- Ison Pajan seminaari – jännitystä ja kauhua: kiehtooko vai pelottaako?, Helsinki
- Kirjastojen kotipalvelu – laitoskirjastopäivät, Helsinki
- Kansallinen digitaalinen kirjasto – asiakasliittymävaihtoehdot, Helsinki
- Arviointi kirjaston kehittämisvälineenä, Tampere
- Kirjastot uuden kynnyksellä – Opetusministeriön kirjastopäivät, Helsinki
- Kirjastosta ulos –hakeutuvia ja vähän muitakin hankkeita, Oulu
- Erilaisuuden rikkaus ja rasitus työelämässä, Pori

11 Henkilökunta 2008

nimike	määrä		määrä
kirjastotoimenjohtaja	1	verkkosuunnittelija	1
kirjastotoimen apulaisjohtaja	1	toimistos sihteeri	1
kirjastonjohtaja	1	kirjastos sihteeri	15
kirjastonhoitaja	2	autonkuljettaja	2
informaatikko	1	kirjastoavustaja	3
osastonjohtaja	6		
yhteensä	12	yhteensä	22

Kirjastossamme työskenteli kaksi osa-aikaista lainausasemanhoitajaa. Työharjoittelijoita oli Seinäjoen ammattikorkeakoulusta kolme opiskelijaa, Sedu koulutuskeskuksesta yksi opiskelija ja työvoimatoimiston kautta kaksi harjoittelijaa. Sijaisia kirjastossa oli kymmenen, tuntityöläisiä neljä pääkirjastossa ja kuusi Lehtituvassa.

Kirjastotoimenjohtaja Mervi Heikkilä aloitti työnsä kaupunginkirjasto-
maakuntakirjaston uutena johtajana 2.1.2008.

Karkauspäivänä 29.2.2008 siirtyi eläkkeelle pitkäaikainen aikuisten osaston
osastonjohtaja Kauko Salo. Samana päivänä tehtiin pääkirjastossa lainaus-
ennätys eli 6.678 lainaa. 1.3.2008 siirtyi kirjastonhoitaja Hannele Puhtimäki
aikuisten osaston osastonjohtajaksi.

12 Vuosi 2008 numeroina

12.1 toiminta-ajatus ja talous

Kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto turvaa vaikutusalueellaan tiedonsaannin ja mahdollisuuden virkistykseen, henkiseen kasvuun ja elämyksiin tarjoamalla ammattitaitoisia ja tasavertaisia kirjasto- ja tietopalveluja yksilöiden tarpeen huomioon ottaen. Kaupunginkirjasto, joka maakuntakirjastona on myös alueellinen keskuskirjasto, toteuttaa tehtäviään pääkirjaston, kirjastoauton, Peräseinäjoen lähikirjaston ja lainausasemien ja sairaaloissa ja huoltolaitoksissa toimivien kirjastojen avulla.

Kirjastotoimen talousarvion menot olivat vuoden 2008 budjetissa 1 853 600 euroa. Tuloja oli arvioitu saatavan 70 100 euroa. Talousarvio toteutui menojen osalta 99 % ja tulojen osalta 160 %. Kirjojen hankintaan kokonaismenoista kului 10 % ja muun kirjastoaineiston hankintaan 18 %. Henkilöstökulut olivat 64 % kokonaismenoista.

12.2 Aukioloajat

Kirjaston toimipisteiden aukioloajat säilyivät ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Laitoskirjaston lakkauttaminen vähensi kokonaisaukiolotuntimäärää niin 12 %.

Pääkirjasto	maanantaista perjantaihin kesäperjantaisin lauantaisin ja aattopäivinä kesälauantaisin	10 - 19 10 - 17 11 - 15 suljettu
Lehtitupa	maanantaista perjantaihin kesäperjantaisin lauantaisin, sunnuntaisin ja aattopäivinä kesälauantaisin kesäsunnuntaisin	10-19 10-17 11-15 10-14 11-14
Peräseinäjoen lähikirjasto	maanantaista perjantaihin lauantaisin aattopäivinä kesäperjantaisin kesälauantaisin	13-19 10-15 12-15 13-17 suljettu
Kirjastoauto	Aikatauluja saatavana kirjaston toimipisteistä ja Internetistä http://www.seinajoki.fi/kirjasto/yleiset/kirauto_aik.html	

Seinäjoen keskussairaalan kirjasto	maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin toiminnassa vain tammikuun	9.00 – 15.15
Törnävän sairaalan kirjasto	maanantaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin tiistaisin perjantaisin	8.30-15.30 8.30-16.30 8.30-14.00
Simunanrannan vanhainkodin kirjasto	2 tuntia yhtenä tiistaina kuukaudessa	

12.3 Lainaustoiminta ja kävijämäärät

Lainoja vuonna 2008 oli 784 833 kappaletta, joka tekee Seinäjoen asukaslukuun suhteutettuna 21 lainaa/asukas. Lainaajia oli 19 399, joka on 52 % asukasluvusta. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 307 023 kappaletta.

Pääkirjasto oli vuonna 2008 auki 284 päivää ja keskimääräisenä päivänä kävijöitä oli 856. Lainattujen teosten keskiarvo päivää kohti oli 2124 kappaletta.

Toimipisteittäin lainat ja kävijämäärät jakaantuivat seuraavasti:

Toimipiste	Lainat	% kokonaislain.	Kävijät
Pääkirjasto	603 172	76,86 %	243 183
Kirjastoauto	116 720	14,88 %	27 601
saadut kaukolainat	1327	0,17 %	
Peräseinäjoen lähikirjasto	54 364	6,93 %	21 041
Laitoskirjasto	9 250	1,18 %	15 198
Yhteensä	784 833	100	307 023

Lainaukset jakaantuivat vuoden aikana aikuisten ja lasten kauno- ja tietokirjallisuuden kesken seuraavasti:

aikuisten kaunokirjallisuus 25 %
lasten kaunokirjallisuus 43 %
aikuisten tietokirjallisuus 27 %
lasten tietokirjallisuus 5 %.

12. 4 Kokoelmat, hankinta ja talous

Kokoelmaan kuului yhteensä 337 924 teosta. Ne jakaantuivat eri aineistolajeihin alla olevan taulukon mukaan:

	kpl	%
Kirjat	278 334	81,7 %
Nuotit ja partituurit	10 048	2,9 %
Musiikkiäänitteet	16 428	4,8 %
Muut äänitteet	4 090	1,2 %
Videot	1 283	0,4 %
DVD-levyt	1 282	0,4 %
CD-ROM-levyt	431	0,1 %
Muu aineisto	29 015	8,5 %

Uutta aineistoa hankittiin 13 950 kappaletta ja poistoja tehtiin 10 963 kappaletta, joten kokoelma kasvoi 2987 niteellä vuoden aikana. Yhtä Seinäjoen asukasta kohden kirjastossa oli noin 9 kirjaa. Sanoma- ja aikakauslehtiä tilattiin 603 vuosikertaa.

Aikuisten ja lasten kauno- ja tietokirjallisuuden hankinta jakautui seuraavasti:

aikuisten kaunokirjallisuus 25 %
lasten kaunokirjallisuus 37 %
aikuisten tietokirjallisuus 33 %
lasten tietokirjallisuus 5 %.